

"Постдемократија"

Пише: Мирослав Самарџић
субота, 12 август 2023 14:28

У модерној политичкој теорији савремени политички системи названи су постдемократија. (Колин Крауч, Жак Рансијер, Шелдон Волин, Питер Меир и др) У таквим системима власт је у рукама економских елита, а периодични избори су обична фарса чији је циљ да се економска моћ пренесе и у политичку и сваку другу сферу друштвеног живота. У западним друштвима главни субјекти политичких процеса су политизоване крупне корпорације, појединачни грађани су разбијени, изоловани, обесхрабрани да се међусобно организују. У Србији полуге моћи држе амбасадори великих сила и представници међународних финансијских организација, они владају преко домаћих странака, којима омогућавају да контролишу државни апарат све док служе њиховим интересима.

На изборима тзв. бирачи се не опредељују између различитих политичких концепата,

које већина изборних актера уопште и нема, него на основу представљања кандидата у медијима. Избори се добијају на телевизијама, а за њихов исход важнији су визуелни и звучни ефекти него идеје. Изборне кампање су добро режирани спектакли који се много не разликују од забавних програма. Добија странка која има више новца да плати најбољег редитеља, који вештим манипулацијама формира вољу грађана. У политици влада новац, начело један долар један глас, а не један човек један глас. У политичким кампањама се не води рационална расправа о кључним проблемима са којима се нека заједница суочава, него се пажња усмерава према тривијалностима.

Савремене политичке партије су организације за бруталну експлоатацију јавних ресурса, изборне машинерије које служе личним и клановским интересима. Обични људи у политици само статирају, они су пасивни посматрачи, одлучују олигархије иза затворених врата и мимо демократских процедура

Овакав политички систем не отвара простор за расправу о егалитарним политикама, редистрибуцији, заштити маргиналних и искључених. Политичари се понашају као естрадне звезде или манекени, један пева, други удара у тамбуру. Политичке поруке су слоганизоване и естетизоване, демократски живот сведен је на непрестане кампање, стручњаци за истраживање јавног мњења главни су посредници између владајућих елита и народа. Јавни говор престао је да буде рационална расправа и претворио се у манипулативну и заводљиву реторику у којој доминирају емоцијама набијена поједностављивања. На предизборним митинзима главну улогу имају бубњеви, политика је приватизована и тривијализована. Антисистемске теме су потиснуте, расправља се о алтернативама које креирају редитељи политичких процеса, обични грађани само следе сигнале које им шаље режимска пропаганда. На изборима се може променити влада, али само да би на власт дошла иста таква. Промена система је искључена као опција, такмиче се конкурентски маркетиншки тимови, а не партије са различитим програмима. Побеђује онај који има више новца и боље барата манипулативним техникама. Савремене политичке партије су организације за бруталну експлоатацију јавних ресурса, изборне машинерије које служе личним и клановским интересима.

Обични људи у политици само статирају, они су пасивни посматрачи, одлучују олигархије иза затворених врата и мимо демократских процедура, као у предемократским системима. Публика је пасивна, конфузна, збуњена, неспособна да ствара организације које би могле да штите њихове интересе. Разум и морал су давно протерани из политике, политичким животом у већини држава доминирају безобзирни демагози, често шарлатани, који су потпуно незаинтересовани да се баве решавањем друштвених проблема. Политички процеси су обесмишљени, испражњени од садржаја. Напетости између власти и опозиције више углавном нема, странке се групишу у центру, а међу

"Постдемократија"

Пише: Мирослав Самарџић
субота, 12 август 2023 14:28

њима нема битиних идеолошких разлика.

Правила игре у политичким системима либералне демократије тако су организована да онемогуће појаву алтернативе, и да спрече обичне људе, тј већину становника, да ефикасно учествују у политичком животу. Фаворизовани су технократски начини управљања у којима доминира експертска анализа, која је, наводно, неутрална. Модерна држава је, тобоже, више регулативна него политичка и редистрибутивна. Један цинични заступник оваквог концепта зато каже да нам треба мање, а не више демократије.

Кључну улогу у политичкој комуникацији имају медији, наравно у приватном власништву, који нису заинтересовани да организују озбиљну дебату о најважнијим друштвеним темама, већ да повећају свој профит. Уколико зараду доноси лагање и огољена политичка пропаганда, онда ће они тако поступати. Интерес таблоидних листова и телевизија није развој критичке демократске јавности него лака и брза зарада. Када медијима управљају приватне корпорације није могуће формирање критичког јавног мњења, сфере напетости између друштва и власти. Циљ је да се спрече грађани да самостално мисле и доносе одлуке и да буду разбијени у безличну, послушну масу која безпоговорно следи команде које добровољно прихвата.

"Постдемократија"

Пише: Мирослав Самарџић
субота, 12 август 2023 14:28

